

DARL

Jewel și cu mine venim de la câmp, călcând pe potecă în șir indian. Deși merg înaintea lui cu cincisprezece picioare, cineva care ne-ar privi dinspre magazia de bumbac ar vedea, cu un cap deasupra mea, pălăria de paie veche și hărtănită a lui Jewel.

Poteca, netezită de umblet și coaptă de dogoarea lui Cuptor ca o cărămidă, alunecă printre tarlalele verzi de bumbac până la magazia de bumbac din mijlocul câmpului, unde cotește și o înconjoară pe după cele patru colțuri rotunjite și o ia din nou peste câmp, șlefuită sub pași.

Magazia de bumbac e din bârne grosolane, dintre care lipitura a căzut de mult.

Pătrată, cu acoperișul într-o apă, spart, se lasă-ntr-o rână, paragină pustie și licăriitoare în lumina soarelui, cu câte o fereastră largă, pe firul potecii, în cei doi pereți opuși. Când ajungem, eu cotesc și țin cărarea ce înconjoară magazia. Jewel, cînșpe picioare-ndărătul meu, uitându-se drept înainte, trece prin fereastră dintr-un singur pas. Privind țintă drept înainte, cu ochii lemnii pe obrazul de lemn, străbate dușumeaua din patru pași, cu gravitatea țeapănă a unui tutungiu indian în salopetă peticită, însuflețit doar de la brâu în jos, și, dintr-un singur pas, trece prin fereastră opusă, din nou în potecă, chiar când eu dau colțul. În șir indian și la distanță de cinci picioare, de astă dată Jewel în față, o ținem tot pe potecă, în sus, spre poalele râpei.

Căruța lui Tull e lângă izvor, pripornită la stănog, cu hățurile înfășurate pe speteaza leagănului. Leagănul e de două locuri. Jewel se oprește la izvor și ia tigva de pe craca de salcie și bea. Trec de

el, urc poteca și încep să aud ferăstrăul lui Cash.

Când ajung pe creastă, Cash nu mai taie la ferăstrău. În picioare, pe un morman de așchii, îmbucă două scânduri. Între fibrele întunecate, carnea lor e galbenă ca aurul, ca aurul moale și poartă pe canturi, în unduiri line, urmele teslei: bun dulgher, Cash. Ține pe capră cele două scânduri îmbucate pe canturi, a patra parte din ladă. Îngenunchează, ochește în lungul muchiilor, apoi le lasă mai jos și ia tesla. Bun dulgher. Addie Bundren nu-și putea dori o ladă mai bună în care să se odihnească. Asta are să-i dea tărie și alinare. Apuc spre casă, urmărit de tușșșc tușșșc tușșșc-ul teslei.

CORA

Și-așa că am pus ouăle deoparte și ieri am copt. Și cozonacii mi-au ieșit tocmai bine. Noi, în mare parte, din păsări trăim. Bune ouătoare, atâtea, puține câte ne-au mai rămas după oposumi și altele. Și șerpii, vara. Un șarpe-ți pătrunde-n coteț mai iute ca orice. Și-așa că, după ce era cât p-aci să ne coste mult mai mult decât credea domnul Tull, și după ce-am promis că ieșim la socoteală cu diferența la numărul de ouă, a trebuit să fiu mai atentă ca ori-când, fiindcă eu mi-am pus obrazul ca să le luăm... Și-am fi putut ține păsări mai ieftine, dar, dè, așa am făgăduit, cum mi-a zis domnișoara Lawington, când m-a sfătuit să fac rost de o rasă bună, fiindcă

Însuși domnul Tull e de părere că un soi bun de vaci ori de porci, cu timpul, își scoate banii. Și-așa că, pierzând atâtea, nu ne-a mai dat mâna să folosim noi înșine ouăle, fiindcă n-aș fi suportat să mă mustre domnul Tull, când eu mi-am pus obrazul pentru ele. Și-așa că, atunci când domnișoara Lawington mi-a zis de cozonaci, m-am socotit că-i pot coace eu și să câștig deodată de-ajuns ca să sporesc valoarea netă a cârdului cu echivalentul a două capete. Și că, dacă pun deoparte câte-un ou, câte-un ou, chiar ouăle n-o să ne coste nimic. Și săptămâna asta s-au ouat așa bine, că nu numai c-am pus deoparte destule ouă ca să facem cozonaci, bașca de ce ne legasem să vindem, dar am pus deoparte destule, că făina și zahărul și lemnele n-or să ne coste nimic. Și-așa că ieri am copt, mai cu grijă decât am copt vreodată-n viața mea și cozonacii mi-au ieșit tocmai bine. Da' când ne-am dus azi-dimineață la oraș, domnișoara Lawington mi-a

zis că doamna s-a răzgândit și că nu mai are de gând să dea serata, cum spusese.

„Oricum, trebuia să ia cozonacii“, zice Kate.

„Bine“, zic, „acum socotesc că n-a avut niciodată trebuință de ei.“

„Trebuia să-i ia“, zice Kate. „Da' cucoanele de oraș, alea bogatele, le dă mâna să se răzgândească. Țlor săraci nu.“

Bogăția n-are preț în ochii Domnului, căci El vede ce-i în suflet. „Poate-i vând sâmbătă, la târg“, zic. „Chiar că mi-au ieșit bine.“

„Nu capeți doi dolari de bucată“, zice Kate.

„Da-i ca și cum nu m-ar costa nimic“, zic. „Le-am pus deoparte și din ele o duzină am dat-o pe zahăr și pe făină. E ca și cum nu m-ar costa nimic, fiindcă chiar și domnul Tull își dă seama că ouăle puse deoparte erau bașca de ce ne-am legat să vindem, așa că-i ca și cum le-am fi găsit ori ni le-a dăruit careva.“

„Trebuia să ia cozonacii ăia, după ce că mai și-a dat cuvântul“, zice Kate. Domnul

vede ce-i în suflet. Dacă-i voia Lui ca unii oameni să aibă o părere despre cinste și alții alta, nu-i treaba mea să-I cercetez voia.

„Socotesc că n-a avut niciodată trebuință de ei“, zic. „Și chiar că mi-au ieșit bine.“

Plapuma-i trasă până sub bărbie, așa arșiță cum e, doar mâinile amândouă și obrazul afară. E sprijinit de pernă, cu capul înălțat, ca să poată vedea afară, pe fereastră și-l auzim de fiecare dată când apucă ferăstrăul ori tesla. De-am fi surzi, uitându-ne la obrazul ei, aproape l-am auzi și vedea. Obrazul i-e atât de veștejit, că oasele împung pielea în muchii albe. Ochii i-s ca două lumânări când, sub privirea ta, se scurg în găvanele de fier ale sfeșnicelor. Dar mântuirea și iertarea veșnică nu pogoară asupra-i.

„Mi-au ieșit tare frumos“, zic. „Da' nu ca prăjiturile de le cocea Addie.“ După fața de pernă poți să-ți dai seama cum spală și cum calcă fata aia, dacă și ăsta se mai cheamă călcat. Măcar asta să-i arate cât de oarbă a fost, că zace acolo, la cheremul și

bunul-plac a patru bărbați și-un zdrahon de fată. „Nu-i femeie-n ținut să se-ntreacă la copt cu Addie Bundren“, zic. „Un lucru-i sigur, de s-ar scula de pe boală și-ar coace iară, cozonacii noștri n-ar avea nicio căutare.“ Sub plapumă nu-i mai mult decât o mogâldeață cât un cristei și singurul semn după care știi că răsufală e foșnetul saltelei umplute cu păstăi. Nici părul de pe tâmplă nu i se clintește, chiar cu fata aia de stă drept deasupra ei și-i face vânt cu evantaiul. Pe când ne uităm la ea, trece evantaiul dintr-o mână-ntr-alta, fără să contenească din mișcare.

„O fi dormind?“ șoptește Kate.

„Ba se uită la Cash, colo“, zice fata. Auzim ferăstrăul în scândură. Aduce cu sforăitul. Eula se răsuțește pe cufăr și se uită afară, pe fereastră. Mărgelele-i vin tare frumos la pălăria aia roșie. N-ai zice c-a dat pe ele doar douășcinci de cenți.

„Trebuia să ia cozonacii ăia“, zice Kate.

Sigur că banii mi-ar fi prins bine. Da-i ca și cum nu mă costă nimica, afară de

copt. Pot să-i spun că oricui i se poate întâmpla să dea chix, numai că nu toți scapă dintru aceasta fără de pată, așa am să-i spun. Că nu oricine-i în stare să-și înghită greșelile, așa am să-i spun.

Vine cineva pe sală. E Darl. Nu se uită-năuntru când trece prin dreptul ușii. Eula îl urmărește cum trece și cum dispare din privire către spatele casei. Mâna i se înalță, atinge ușor mărgelile, apoi părul. Când își dă seama că mă uit la ea, privirea i se stinge.